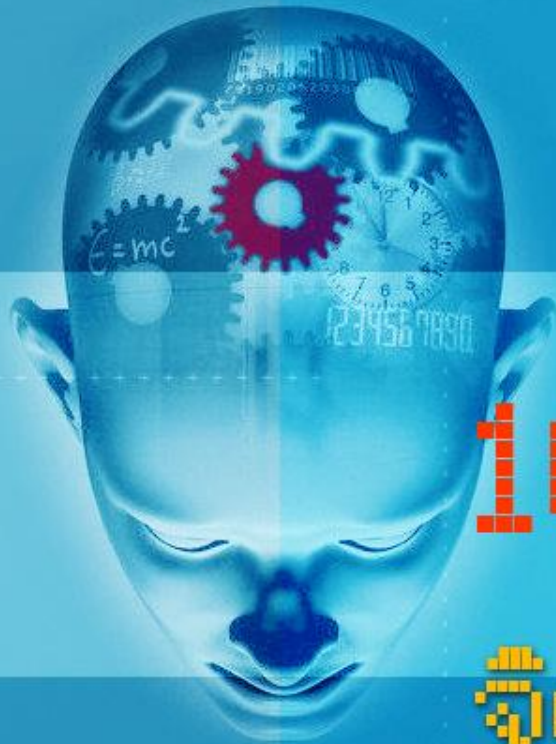

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

100-105

จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป >> <http://itschool.siam.edu>

Version : 1:2553

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

การรับรู้ (Perception)

อาจารย์ผู้สอน : ดร. เดือนเพ็ญ ทองน่วม

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ความหมายของการรับรู้

หมายถึง การตีความหมายการรับสัมผัสออกเป็นสิ่ง
หนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ธรรมชาติของการรับรู้

- ❖ เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้
- ❖ เป็นการเลือกสรร

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

- ❖ ปัจจัยด้านตัวผู้รับรู้
- ❖ ปัจจัยด้านลักษณะสิ่งเร้า

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ปัจจัยด้านตัวผู้รับรู้

- ❖ ความสมบูรณ์ของประสาทสัมผัส
- ❖ ประสบการณ์เดิม
- ❖ ความพร้อม
- ❖ ความสนใจ
- ❖ ความคาดหวัง
- ❖ ความต้องการ
- ❖ การเห็นคุณค่า

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ปัจจัยด้านลักษณะสิ่งเร้า

- ❖ ความเข้มและขนาด
- ❖ ความผิดแผกกัน
- ❖ การกระทำซ้ำ
- ❖ การเคลื่อนไหว
- ❖ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งเร้า
- ❖ ความโดดเด่น

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

หลักการจัดระเบียบสิ่งเร้า

- ❖ หลักความใกล้ชิด (proximity)
- ❖ หลักความคล้าย (similarity)
- ❖ หลักความต่อเนื่อง (continuity)
- ❖ หลักการต่อเติม (closure)

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

การรับรู้ภาพและพื้น (Figure-Ground Perception)

สิ่งเร้าใดที่เราใส่ใจ จะปรากฏโดดเด่นในความรู้สึก
เปรียบเหมือนภาพ (figure) ส่วนสิ่งเร้าอื่นๆ ที่เราไม่ใส่ใจ
เราจะรู้สึกถึงมันกลางเลือน เปรียบเหมือนเป็นพื้น
(ground) ภาพและพื้นอาจเปลี่ยนกลับไปกลับมาได้

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ภาพลวงตา (perceptual illusions)

เป็นการรับรู้ทางสายตาที่คลาดเคลื่อนไปจากความ
เป็นจริง อันเนื่องมาจากตัวสิ่งเร้าเอง

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

อาการประสาทหลอน (Hallucinations)

เป็นการรับรู้ไปเองโดยไม่มีสิ่งเร้าอยู่จริง อาจเกิดขึ้น
ได้กับทุกประสาทสัมผัส เช่น ตาฝ้าด หูแว่ว อาจเกิด
จากสารเสพติด ความเจ็บป่วยทางจิต สภาพขาดสิ่งเร้า
กระตุ้น หรืออาการไข้สูง

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

การรับรู้ตนเอง (Self-Perception)

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

การรับรู้ตนเอง

เกิดจากการตีความข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะทางกาย
ของตน พฤติกรรมของตน ประสบการณ์ที่ได้รับ รวมถึง
คำวิจารณ์ที่ผู้อื่นมีต่อตน อันจะก่อให้เกิดอัตมโนทัศน์
(Self-Concept) หรือความคิดเห็นที่มีต่อตนเอง

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

การรับรู้ลักษณะบุคคล (Person Perception)

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ข้อมูลสำหรับการรับรู้ลักษณะบุคคล

- ❖ ลักษณะทางกายภาพ
- ❖ พฤติกรรม
- ❖ คำบอกเล่าของผู้อื่น

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

วิธีการรับรู้ลักษณะบุคคล

- ❖ การรับรู้ภาพพจน์ (stereotype)
- ❖ การรับรู้ภาพพจน์กลุ่มตัวเอง (autostereotype)
- ❖ การรับรู้ลักษณะแกน (central traits)
- ❖ การรับรู้ลักษณะทางกายภาพ
- ❖ ผลลำเอียงทางดี (halo effect)

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

การรับรู้ภาษาท่าทาง

- ❖ การแสดงสีหน้า (facial expression)
- ❖ การประสานตา (eye contact)
- ❖ อากัปกริยา (body movement)
- ❖ การสัมผัส (touching)
- ❖ ขอบเขตส่วนบุคคล (personal space)

Week 4 - การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

- เต็มศักดิ์ คทวณิช. จิตวิทยาทั่วไป กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2550.
- โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ. จิตวิทยา กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533.
- <http://webspace.ship.edu/cgboer/personpercept.html>

Week 4 - คำถามท้ายบท

1. การรับรู้หมายถึงอะไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการรับรู้
3. อत्मโนทัศน์เป็นผลมาจากปัจจัยใดบ้าง
4. การรับรู้ลักษณะบุคคลอาศัยวิธีการใดบ้าง
5. ภาษาท่าทางแสดงออกในมิติใดบ้าง
6. ภาพลวงตา (illusion) กับอาการประสาทหลอน (hallucination) มีความแตกต่างกันอย่างไร